

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

16.10.2013

B7-0475/2013

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

siirtolaisvirroista Välimeren alueella ja erityisesti traagisista tapahtumista
Lampedusan edustalla
(2013/2827(RSP))

Jan Mulder

ALDE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma siirtolaisvirroista Välimeren alueella ja erityisesti traagisista tapahtumista Lampedusan edustalla (2013/2827(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen,
- ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
- ottaa huomioon vuonna 1949 tehdyt Geneven sopimukset ja niiden lisäpöytäkirjat,
- ottaa huomioon Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston perustamisesta 19. toukokuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 439/2010¹,
- ottaa huomioon ehdotuksen jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (Frontex) koordinoiman operatiivisen yhteistyön puitteissa suoritettavasta ulkoisten merirajojen vartioinnista,
- ottaa huomioon Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (Frontex) perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2007/2004 muuttamisesta 25. lokakuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1168/2011²,
- ottaa huomioon ensimmäisessä käsittelyssä 10. lokakuuta 2013 vahvistetun Euroopan parlamentin kannan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o .../2013 antamiseksi Euroopan rajavalvontajärjestelmän (Eurosur) perustamisesta³,
- ottaa huomioon komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 20. maaliskuuta 2013 antaman yhteisen tiedonannon ”Euroopan naapurisuuspolitiikka: kohti vahvempaa kumppanuutta” (JOIN(2013)0004),
- ottaa huomioon 7. huhtikuuta 2011 antamansa päätöslauselman Euroopan naapurisuuspolitiikan uudelleentarkastelusta – eteläinen ulottuvuus⁴,
- ottaa huomioon 20. toukokuuta 2013 esitetyn suullisen kysymyksen aiheesta ”Vapaaehtoinen ja pysyvä unionin uudelleensijoittamisjärjestelmä”,
- ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan raportin kyseisen valiokunnan valtuuskunnan vierailusta Lampedusaan marraskuussa 2011;

¹ EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11.

² EUVL L 304, 22.11.2011, s. 1.

³ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0416.

⁴ EUVL C 296 E, 2.10.2012, s. 114.

- ottaa huomioon komission puheenjohtajan José Manuel Barroson ja sisäasioista vastaavan komission jäsenen Cecilia Malmströmin vierailun Lampedusaan 9. lokakuuta 2013 ja siihen liittyvän, samana päivänä käydyn täysistuntokeskustelun EU:n maahanmuuttopolitiikoista Välimeren alueella ottaen erityisesti huomioon traagiset tapahtumat Lampedusan edustalla,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 77 ja 80 artiklan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon Lampedusan edustalla tapahtuneet viimeisimmät tragediat, joissa kuoli ainakin 360 maahanpyrkijää ja useita muita katosi;
 - B. toteaa, että kansainvälisen siirtolaisjärjestön mukaan vuodesta 1993 lähtien ainakin 20 000 ihmistä on kuollut merellä, ja painottaa jälleen, että on tarpeen tehdä kaikki mahdollinen vaarassa olevien ihmisten pelastamiseksi ja että jäsenvaltioiden on noudatettava kansainvälisiä meripelastusvelvoitteitaan;
 - C. ottaa huomioon, että salakuljettajat ja ihmiskaupan harjoittajat käyttävät hyväksi laitonta siirtolaisuutta ja uhrit pakotetaan, houkutellaan tai huijataan tulemaan Eurooppaan rikollisten verkostojen avulla; toteaa, että nämä rikolliset verkostot vaarantavat siirtolaisten hengen ja ovat ongelma EU:lle;
 - D. toteaa, että yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatteen noudattaminen on kirjattu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 80 artiklaan;
 - E. ottaa huomioon, että uuden tarkistetun Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän tarkoituksena on antaa selkeät säännöt ja varmistaa kansainvälistä suojelua tarvitsevien pakolaisten oikeudenmukainen ja riittävä suojelu;
 - F. ottaa huomioon, että EU:n lainsäädännössä on jo joitakin välineitä, kuten viisumisäännöstö ja Schengenin rajasäännöstö, jotka mahdollistavat viisumin myöntämisen pakolaisille humanitaarisin perustein;
 - G. katsoo, että jäsenvaltioita olisi kannustettava käyttämään turvapaikka- ja maahanmuuttorahastossa ja valmistelutoimissa ”Pakolaisten uudelleensijoittamisen mahdollistaminen hätätilanteissa” käytettävissä olevia varoja; ottaa huomioon, että viimeksi mainittu kattaa muun muassa seuraavat toimet: tuetaan henkilöitä, joille YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR) on jo myöntänyt pakolaisaseman, tuetaan hätätoimia tapauksissa, joissa ensisijaisiksi määritellyt pakolaisryhmät ovat aseellisen hyökkäyksen kohteena tai ovat muuten äärimmäisen haavoittuvassa ja hengenvaarallisessa tilanteessa, tarjotaan hätätilanteissa tarvittaessa ylimääräistä taloudellista tukea UNHCR:lle ja sen yhteysorganisaatioille jäsenvaltioissa ja unionin tasolla;
 1. esittää syvän surunsa ja pahoittelunsa Lampedusan edustalla tapahtuneista traagisista ihmishenkien menetyksistä; kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan uusien merillä tapahtuvien ihmishenkien menetyksien estämiseksi;

2. katsoo, että Lampedusan tapahtumien olisi saatava Eurooppa havahtumaan ja että ainoa keino estää uudet tragediat on hyväksyä solidaarisuuteen ja vastuullisuuteen perustuva koordinoitu toimintatapa, jota tuetaan yhteisillä välineillä;
3. vaatii humanitaarista apua tällaisista traagisista tapahtumista henkiinjääneille ja pyytää EU:ta ja jäsenvaltioita sitoutumaan edelleen varmistamaan, että heidän ja varsinkin ilman huoltajaa olevien alaikäisten lasten yleismaailmallisia perusoikeuksia noudatetaan;
4. painottaa, että laillinen maahantulo EU:hun on parempi vaihtoehto kuin vaarallisempi laitton maahantulo, joka voi sisältää riskin ihmiskaupasta ja hengenmenetyksestä; kehottaa siksi jäsenvaltioita käyttämään kaikkia nykyisiä EU:n säädöksiä ja menettelyjä turvallisen EU:hun pääsyn varmistamiseksi ihmisille, joiden on paettava maastaan, jotta heidät voidaan vastaanottaa väliaikaisesti; huomauttaa, että EU:n lainsäädännössä on jo joitakin välineitä, kuten viisumisäännösten 25 artikla ja Schengenin rajasäännösten 5 artikla, jotka mahdollistavat viisumin myöntämisen pakolaisille humanitaarisin perustein;
5. pitää huolestuttavana, että yhä useammat ihmiset vaarantavat henkensä Välimerellä päästäkseen EU:hun; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan toimia, jotta turvapaikanhakijat voivat päästä unionin turvapaikkajärjestelmän piiriin turvallisista ja oikeudenmukaisista keinoista;
6. muistuttaa, että EU:n solidaarisuuteen olisi kuuluttava myös vastuu; muistuttaa, että jäsenvaltioilla on oikeudellinen velvoite auttaa merellä olevia siirtolaisia;
7. kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään meripelastusta koskevaa osaamistaan ja käyttämään kaikkia olemassa olevia meripelastustoimia;
8. kehottaa EU:ta sen jäsenvaltioita kumoamaan tai tarkistamaan kaiken lainsäädännön, jossa kriminalisoidaan merellä olevien maahanpyrkijöiden auttaminen; kehottaa komissiota tarkistamaan laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen määrittelystä annettua neuvoston direktiiviä 2002/90/EY sen selventämiseksi, että humanitaarisen avun antamista merellä ahdingossa oleville maahanpyrkijöille olisi pidettävä yleisenä toimintatapana, eikä toimintana, josta olisi jonkinlaisia seuraamuksia;
9. kehottaa unionia hyväksymään nopeasti uudet toimintasäännöt Frontexin koordinoimia merioperaatioita varten, jotta EU:n tasolla voidaan toteuttaa tehokkaita ja yhteen sovitettuja pelastustoimia ja varmistaa, että operaatiot suoritetaan noudattaen täysimääräisesti asiaa koskevaa kansainvälistä ihmisoikeus- ja pakolaislainsäädäntöä sekä merioikeudesta johtuvia velvoitteita;
10. kehottaa Frontexia ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki rajavartijat ja muut Euroopan rajavartijaryhmien toimintaan osallistuvat henkilöt sekä viraston henkilöstö saavat unionin ja kansainväliseen lainsäädäntöön sekä perusoikeuksiin liittyvää asianomaista koulutusta tarkistetun Frontex-asetuksen 5 artiklan mukaisesti;
11. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita luomaan tehokkaita mekanismeja turvallisten paikkojen määrittämiseksi pelastettujen pakolaisten ja maahanmuuttajien maihin laskemista varten;

12. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita varmistamaan mahdollisesti kansainvälistä suojaa tarvitseville pääsyn oikeudenmukaisiin ja tehokkaisiin turvapaikkamenettelyihin, ja ottamaan siinä huomioon, että maihin laskeminen ei välttämättä aiheuta yksinomaista vastuuta asian käsittelystä ja sen ratkaisemisesta valtiolle, jonka alueelle merellä pelastetut ihmiset lasketaan maihin;
13. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita hallinnoimaan sekalaisia siirtolaisvirtoja hyödyntämällä käytettävissä olevia unionin ja kansallisia välineitä ja huolehtimaan koordinoinnin ja viestinnän toimivuudesta esimerkiksi siten, että kansallisten rannikkovartiostojen välistä tiedonvaihtoa helpotetaan;
14. kehottaa unionia, Frontexia ja jäsenvaltioita varmistamaan, että hätässä olevien maahanpyrkijöiden auttaminen ja meripelastus ovat niiden ensisijaisia tehtäviä hiljattain annetun Eurosur-asetuksen täytäntöönpanossa;
15. kehottaa lisäämään Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (Frontex) määrärahoja, jotta jäsenvaltioita voidaan auttaa olosuhteissa, joissa EU:n ulkorajoilla tarvitaan teknistä ja operatiivista lisäapua, koska tilanteisiin saattaa liittyä humanitaarisia hätätilanteita ja meripelastusta; muistuttaa, että näiden välineiden asianmukainen rahoitus on elintärkeää, jotta voidaan luoda asiaa koskeva koordinoitu toimintatapa; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita tehostamaan käytännön yhteistyötään EASOn ja Frontexin kanssa muun muassa antamalla luontoissuoritusten muodossa olevaa apua (lähetetyt työntekijät, aineellinen tuki jne.);
16. pitää valitettavana, että EU ei ole kyennyt luomaan tai halunnut luoda sellaista Välimeren koskevaa kattavaa strategiaa, jossa työvoiman maahanmuuttoa käsiteltäisiin osana alueen sosiaalista, taloudellista ja poliittista kehitystä; kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa painottamaan toimia, joilla koetetaan torjua hallitsematonta maahanmuuttoa ja saadaan eteläisen Välimeren valtioiden hallitukset tehostamaan rajavalvontaansa;
17. kehottaa EU:ta tarjoamaan edelleen humanitaarista, taloudellista ja poliittista tukea Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän kriisialueille, jotta voidaan pureutua maahanmuuton perussyihin;
18. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän eri välineisiin sisältyvät säännökset on pantu asianmukaisesti täytäntöön; muistuttaa jäsenvaltioita, että kansainvälistä suojaa hakevat olisi ohjattava toimivaltaisten kansallisten turvapaikkaviranomaisten luo ja heillä olisi oltava mahdollisuus oikeudenmukaiseen ja tehokkaaseen turvapaikkamenettelyyn;
19. korostaa, että turvapaikka-asioihin liittyvän taloudellisen vastuun jakaminen on erityisen tärkeää ja suosittaa objektiivisiin kriteereihin perustuvan hyvin resurssoidun mekanismin luomista, jonka avulla vähennetään niihin jäsenvaltioihin kohdistuvaa painetta, jotka vastaanottavat joko absoluuttisesti tai suhteellisesti suuria määriä turvapaikanhakijoita ja kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä;
20. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaisia ja vastuullisia toimenpiteitä sen varalta, että jäsenvaltioihin tulvii pakolaisia; kehottaa komissiota ja jäsenvaltiota

jatkamaan tilanteen seuraamista ja työstämään valmiussuunnitelmaa, mukaan luettuna mahdollisuus soveltaa tilapäistä suojelua koskevaa direktiiviä, jos olosuhteet sitä vaativat;

21. kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan palauttamiskiellon periaatetta nykyisen kansainvälisen ja EU-oikeuden mukaisesti; kehottaa jäsenvaltioita lopettamaan välittömästi kaikki sääntöjenvastaiset pidennettyä pidätystä koskevat käytännöt, jotka ovat vastoin kansainvälistä ja unionin lainsäädäntöä, ja korostaa, että siirtolaisten pidättämistä koskevista toimenpiteistä on aina tehtävä hallinnollinen päätös, joka on asianmukaisesti perusteltava ja jonka on oltava väliaikainen;
22. kannustaa jäsenvaltioita hoitamaan kiireellisimmät tarpeet uudelleensijoituksen kautta sen lisäksi, että käytetään nykyisiä kansallisia kiintiöitä ja humanitaarisista syistä hyväksyttävää maahantuloa; kehottaa jäsenvaltioita käyttämään valmistelutoimessa/pilottihankkeessa vielä jäljellä olevia varoja uudelleensijoitukseen;
23. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille, YK:n pääsihteerille sekä YK:n pakolaisvaltuutetulle.